

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2018. február 22. *

„Tagállami kötelezettségszegés – 2008/50/EK irányelv – A környezeti levegő minősége – A 13. cikk (1) bekezdése – A 22. cikk (3) bekezdése – XI. melléklet – A környezeti levegőben lévő PM₁₀ szálló por koncentrációja – A határértékek egyes zónákban és agglomerációkban történő túllépése – A 23. cikk (1) bekezdése – Levegőminőségi tervek – A túllépés »lehető legrövidebb« időtartama – Megfelelő lépések tételének hiánya a környezeti levegő minőségének védelmére irányuló programokban – Helytelen átültetés”

A C-336/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2016. június 15-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: K. Herrmann, K. Petersen és E. Manhaeve, meghatalmazotti minőségben)

felperesnek

a **Lengyel Köztársaság** (képviselik: B. Majczyna, D. Krawczyk és K. Majcher, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, J. Malenovský (előadó), M. Safjan, D. Šváby és M. Vilaras bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. szeptember 7-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: lengyel.

Ítéletet

- 1 Keresetlevelében az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Lengyel Köztársaság, mivel:
- 2007-től legalább 2013-ig a PM_{10} szálló porra (a továbbiakban: PM_{10}) vonatkozó napi határértéket 35 levegővizsgálati és -ellenőrzési zónában, a PM_{10} szálló porra vonatkozó éves határértéket pedig 9 levegővizsgálati és -ellenőrzési zónában túllépte, és nem szolgáltatott arra vonatkozó információt, hogy e helyzet javult;
 - nem foglalt semmilyen megfelelő intézkedést a levegőminőségi tervekbe annak érdekében, hogy a levegőben szálló PM_{10} -re vonatkozó határérték túllépésének időtartama a lehető legrövidebb ideig tartson;
 - túllépte a tűréshatárral emelt napi határértéket 2010. január 1-jétől 2011. június 10-ig a 14.17 zónában (Radom városa), a 14.18 zónában (Pruszków-Żyrardów) és a 16.5 zónában (Kędzierzyn-Koźle), valamint 2011. január 1-jétől június 10-ig a 30.3 zónában (Ostrów-Kęпно); és
 - nem megfelelően ültette át a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 152., 1. o.) 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdését,

nem tett eleget az ezen irányelv XI. mellékletével összefüggésében értelmezett 13. cikkének (1) bekezdéséből, az említett irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből, valamint a 2008/50 irányelv XI. melléklete összefüggésében értelmezett 22. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 96/62/EK irányelv

- 2 A környezeti levegő minőségének vizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló, 1996. szeptember 27-i 96/62/EK tanácsi irányelv (HL 1996. L 296., 55. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 95. o.) „A környezeti levegő minőségének javítása – Általános követelmények” című 7. cikke kimondja:

„(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a határértékek betartásának biztosítására.

[...]

(3) A tagállamok cselekvési tervet dolgoznak ki, amelyben ismertetik a rövid távon meghozandó intézkedéseket azokon a területeken, ahol fennáll a környezeti levegőben lévő szennyező anyagok koncentrációja határértéke és/vagy a riasztási küszöbértéke túllépésének veszélye, a veszély, valamint az ilyen esemény időtartamának csökkentése érdekében [helyesen: A tagállamok cselekvési tervet dolgoznak ki, amelyben megjelölik a határérték és/vagy a riasztási küszöbérték túllépésének veszélye esetén annak érdekében teendő rövid távú intézkedéseket, hogy a túllépés veszélyét csökkentsék, és időtartamát korlátozzák]. Az egyes esetektől függően ezek a tervek előírhatnak intézkedéseket azon tevékenységek – ideértve a gépjárműforgalom is – szabályozására, és amennyiben szükséges, felfüggesztésére, amelyek hozzájárulnak a határértékek túllépéséhez.”

- 3 Ezen irányelv 11. cikke előírta, hogy a tagállamok évente megküldik a Bizottságnak a légszennyező anyagok, többek között a PM_{10} , tekintetében figyelembe veendő napi és éves értékekről szóló jelentést.

Az 1999/30/EK irányelv

- 4 A környezeti levegőben lévő kén-dioxidra, nitrogén-dioxidra és nitrogén-oxidokra, valamint porra és ólomra vonatkozó határértékekről szóló, 1999. április 22-i 1999/30/EK tanácsi irányelv (HL 1999. L 163., 41. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 164. o.) 5. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentráció, amelyet a 7. cikkkel összhangban értékelték, az abban meghatározott időponttól kezdve ne haladja meg a III. melléklet I. szakaszában megállapított határértéket.

[...]”

- 5 A PM_{10} -et illetően e határértékeket 2005. január 1-jén el kellett volna érni.
- 6 Ezen irányelv 5. cikkének (4) bekezdése a következőket írta elő:

„Ha a III. melléklet I. szakaszában meghatározott, a PM_{10} -re vonatkozó határértékeket a környezeti levegőben előforduló PM_{10} -koncentráció a természeti jelenségeknek tulajdoníthatóan lépi túl, melyek a természetes forrásból származó normál háttérszinteket meghaladó koncentrációkat eredményeznek, akkor a tagállamok a [96/62] irányelv 11. cikkének (1) bekezdésével összhangban értesítik a Bizottságot, szolgáltatva a szükséges bizonyítékokat annak igazolására, hogy a túllépés természeti jelenségeknek tulajdonítható. Ilyen esetekben a tagállamok csak ott kötelesek cselekvési terveket végrehajtani a [96/62] irányelv 8. cikkének (3) bekezdésével összhangban, ahol a III. melléklet I. szakaszában meghatározott határértékeket más okokból, s nem természeti jelenségek miatt lépik túl”.

- 7 Az 1999/30 irányelv 12. cikke értelmében a tagállamoknak hatályba kellett léptetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2001. július 19-ig megfeleljenek.

A 2008/50 irányelv

- 8 A 2008/50 irányelv, amely 2008. június 11-én lépett hatályba, a környezeti levegőminőség vizsgálatára és kezelésére vonatkozó, már létező öt jogalkotási aktus, köztük az 96/62 irányelv és az 1999/30 irányelv kodifikációja.
- 9 Az említett irányelveket a 2008/50 irányelv 31. cikke 2010. június 11-i hatállyal hatályon kívül helyezte, a tagállamok azon kötelezettségeinek sérelme nélkül, amelyek az ugyanezen irányelveknek az átültetésére vagy alkalmazására vonatkozó határidőkkel kapcsolatosak.
- 10 A 2008/50 irányelv 2. cikkének 5., 8. és 16–18. pontja értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

5. »határérték«: az emberi egészségre és/vagy a környezet egészére gyakorolt káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése céljából tudományos ismeretek alapján meghatározott szint, amelyet adott időtartamon belül kell elérni, elérése után pedig nem szabad túllépni;

[...]

8. »levegőminőségi tervek«: olyan tervek, amelyek a határértékek vagy célértékek elérése érdekében intézkedéseket határoznak meg;

[...]

16. »zóna«: a levegőminőség vizsgálatának és kezelésének céljából valamely tagállam területének a tagállam által behatárolt része;

17. »agglomeráció«: olyan városias zóna, ahol a népesség száma meghaladja a 250 000 lakost, vagy ahol a népesség száma 250 000 lakos vagy annál kevesebb, de a tagállamok által meghatározandó, adott négyzetkilométerenkénti népsűrűséggel rendelkezik;

18. »PM₁₀«: szálló por azon része, mely 50%-os hatásfokkal átmegy a PM₁₀ mintavételének és mérésének referenciamódszerére az EN 12341 szabványban meghatározott 10 µm aerodinamikai átmérőjű méretszelektív szűrőn”.

11 Ezen irányelv „Az emberi egészség védelme érdekében meghatározott határértékek és riasztási küszöbértékek” című 13. cikke az (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy zónáikban és agglomerációikban a környezeti levegőben lévő kén-dioxid, PM₁₀, ólom és szén-monoxid szintje nem lépi túl [helyesen: ne lépje túl] a XI. mellékletben meghatározott határértékeket.

[...]

Ezen követelmények betartását a III. mellékletnek megfelelően kell vizsgálni.

A XI. mellékletben meghatározott tőrés határ a 22. cikk (3) bekezdésével és a 23. cikk (1) bekezdésével összhangban alkalmazandó.”

12 Az említett irányelvnek „A határidők betartásának elhalasztása [helyesen: A határidők meghosszabbítása] és bizonyos határértékek alkalmazásának kötelezettsége alóli mentesség” című 22. cikke az alábbiakat írja elő:

„(1) Amennyiben egy adott zónában vagy agglomerációban a nitrogén-dioxidra vagy a benzolra vonatkozó határértékeknek való megfelelés nem teljesíthető a XI. mellékletben meghatározott határidőig, a tagállam ezen határidőket legfeljebb öt évvel meghosszabbíthatja az adott zóna vagy agglomeráció tekintetében, feltéve, hogy azon zóna vagy agglomeráció vonatkozásában, amelyre a halasztás [helyesen: meghosszabbítás] vonatkozik, a 23. cikknek megfelelően a levegőminőségi terv készül [helyesen: a 23. cikknek megfelelően levegőminőségi terv készül]; a levegőminőséggel kapcsolatos ezen tervet a XV. melléklet B. szakaszában felsorolt, az érintett szennyező anyagokkal kapcsolatos információkkal kell kiegészíteni, valamint a tervnek be kell mutatnia, hogy milyen módon valósítja meg a határértékek betartását az új határidő előtt.

(2) Amennyiben egy adott zónában vagy agglomerációban a PM₁₀ vonatkozásában a XI. mellékletben meghatározott határértékeket a helyszínre jellemző terjedési jellegzetességek, a kedvezőtlen időjárási viszonyok vagy az országhatárokon áterjedő jelleg miatt nem lehet teljesíteni, a tagállamok 2011. június 11-ig mentesülnek ezen határértékek alkalmazásának kötelezettsége alól, feltéve, hogy teljesítik az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket, és a tagállam igazolja, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten minden szükséges intézkedést meghoztak a határidők betartása érdekében.

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazása esetén a tagállamok biztosítják, hogy az egyes szennyező anyagokra vonatkozó határértéket ne lépjék túl az érintett szennyező anyagokra vonatkozó, a XI. mellékletben meghatározott maximális tűrőhatárnál nagyobb értékkel.

[...]”

- 13 Ugyanezen irányelvnek „A levegőminőségi tervek” című 23. cikke az (1) bekezdésében az alábbiakat írja elő:

„A XI. és XIV. mellékletben meghatározott határérték vagy célérték teljesítése céljából a tagállamok biztosítják az olyan zónákra és agglomerációkra vonatkozó levegőminőségi tervek kidolgozását, ahol a környezeti levegőben lévő szennyező anyagok szintje túllép bármilyen határértéket vagy célértéket, valamint az ezekhez kapcsolódó bármilyen megfelelő tűrőhatárt.

Azon határértékek túllépéskor, amelyek esetében már lejárt a teljesítésre vonatkozó határidő, a levegőminőségi tervek megfelelő intézkedéseket állapítanak meg annak érdekében, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb legyen. A levegőminőségi tervek ezenfelül magukban foglalhatnak érzékeny népességcsoportok – köztük a gyermekek – védelmére irányuló egyedi intézkedéseket is.

Ezen levegőminőségi terveknek tartalmazniuk kell legalább a XV. melléklet A. szakaszában felsorolt információkat, és tartalmazhatnak a 24. cikknek megfelelő intézkedéseket. Ezen tervekről a Bizottságot haladéktalanul, de legkésőbb két évvel azon év végét követően, amikor az első túllépést megfigyelték, tájékoztatni kell.

Amennyiben több szennyező anyag tekintetében kell levegőminőségi terveket készíteni vagy végrehajtani, a tagállamok adott esetben a levegő minőségével kapcsolatos olyan integrált terveket készítenek és hajtanak végre, amelyek valamennyi érintett szennyező anyagra kiterjednek.”

- 14 A 2008/50 irányelv „Az emberi egészség védelme érdekében meghatározott határértékek” című XI. melléklete szerint a PM_{10} vonatkozásában a napi határérték $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, amely egy naptári évben legfeljebb harmincöttször léphető túl, és a túl nem léphető éves határérték pedig $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

A lengyel jog

- 15 A lengyel jogban a 2008/50 irányelvet a 2001. április 27-i Prawo Ochrony Środowiska (környezetvédelmi törvény) (Dz.U. 2001., 62. sz., 627. o.) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: POŚ törvény) ültette át. E törvény 91. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A 89. cikk (1) bekezdésének 1. pontjában érintett zónák tekintetében [ahol a levegőben lévő anyagmennyiség szintje meghaladja a határértéket] a vajdasági hatóság a levegőben lévő anyagmennyiség szintjének értékelése és a 89. cikk (1) bekezdésében érintett zónák osztályozása eredménye közlésének időpontjától számított 15 hónapos határidőn belül kidolgozza, valamint véleményezésre benyújtja a városok és falvak polgármestereinek, a városi kormányzatok vezetőinek és az illetékes járásvezetőknek a levegőben lévő anyagok határértékeinek elérésére és az expozíciókoncentrációra vonatkozó kötelezettség megállapítására irányuló levegőminőségi terv kidolgozására vonatkozó állásfoglalás-tervezetet.”

- 16 Az említett törvény 91. cikkének (3a) bekezdése az alábbiakat mondja ki:

„Azon zónák tekintetében, ahol túllépték az anyagok határértékeit, a vajdasági hatóság a levegőminőségi terv megállapítására vagy frissítésére irányuló állásfoglalás-tervezetet dolgoz ki, amely összességében a 92. cikk szerinti rövid távú cselekvési tervnek minősül.”

17 A POŚ törvény 92. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Ha egy adott zónában fennáll a veszélye annak, hogy túllépik a valamely levegőben lévő anyag határértékének vagy célértékének riasztási értékét, a vajdasági hatóság az e veszélyre vonatkozó információkról a vajdasági környezetvédelmi főfelügyelőségtől való tudomásszerzésének időpontját követő 15 hónapon belül kidolgozza és a városok és falvak polgármesterei, a városi kormányzatok vezetői és az illetékes járásvezető számára véleményezésre benyújtja a rövid távú cselekvési terv kidolgozására irányuló állásfoglalás-tervezetet annak érdekében, hogy:

- 1) csökkentse az ilyen túllépés veszélyét;
- 2) korlátozza a létező túllépések hatásait és időtartamát.”

18 2012. szeptember 11-én a lengyel környezetvédelmi miniszter a levegőminőségi tervekről és a rövid távú cselekvési tervekről szóló rendeletet fogadott el. E rendelet részletesen meghatározza a levegőminőségi tervekre és a rövid távú cselekvési tervekre vonatkozó követelményeket, azok formáját és kötelező tartalmi elemeit.

A pert megelőző eljárás

19 A PM₁₀ szálló por a levegőben található szerves és szervetlen anyagok keveréke. Mérgező anyagokat is tartalmazhat, mint például policiklusos aromás szénhidrogéneket, nehézfémeket, dioxint és furánt. 10 mikrométernél kisebb átmérőjű részecskéket tartalmaz, amelyek behatolhatnak a felső légutakba és a tüdőbe.

20 2008. november 12-én a Lengyel Köztársaság a 2008/50 irányelv 22. cikkének (2) bekezdése szerint értesítette a Bizottságot a környezeti levegőben lévő PM₁₀-koncentrációra alkalmazandó határértékek tiszteletben tartására meghatározott határidő meghosszabbítása érdekében.

21 2009. február 2-án a Bizottság felszólító levelet küldött a Lengyel Köztársaságnak, amelyben kérte a környezeti levegőben lévő PM₁₀-koncentrációra alkalmazandó határértékek meghaladásának tilalmára irányuló, az 1999/30 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettség megszegésének megszüntetését. A Bizottság egyébiránt e levélben kilenc olyan zónát azonosított, amelyekben 2006-ban és 2007-ben e szálló porok tekintetében túllépték a határértékeket, és amelyek vonatkozásában a Lengyel Köztársaság nem kérte az ezen értékek alkalmazására előírt határidő meghosszabbítását.

22 2009. március 31-i levelükben a lengyel hatóságok ezen felszólító levélre válaszul tájékoztatták a Bizottságot azon szándékukról, hogy a meghosszabbítás alkalmazásáról és a levegőminőség problémájára való átfogó megoldás nyújtására irányuló intézkedések egy soráról további értesítést fognak küldeni.

23 A Lengyel Köztársaság tehát később értesítést tett közzé, feltételezve hogy 83 zónában részesülhet a PM₁₀-koncentrációra alkalmazandó határértékek alkalmazására irányuló kötelezettség alóli mentességben. 2009. december 11-én a Bizottság úgy határozott, hogy nem kifogásolja az ilyen mentesség alkalmazását három – azaz Radom, Pruszków-Żyrardów és Ostrów-Kęпно – zónában, és megállapította, hogy e mentesség szintén alkalmazható bizonyos feltételek mellett két másik – azaz Oleski és Kędzierzyn-Koźle – zónában is.

24 2010. január 4-én és 12-én a Lengyel Köztársaság egy második értesítést küldött a Bizottságnak annak érdekében, hogy a 2008/50 irányelv 22. cikkének (2) bekezdése szerinti mentességben részesüljön. 2010. október 22-i határozatában a Bizottság kifogást emelt e mentességgel szemben.

- 25 2010. június 15-én a Lengyel Köztársaság egy harmadik értesítést küldött a Bizottságnak, annak érdekében, hogy az említett rendelkezés szerinti mentességben részesüljön. 2011. március 22-i határozatában a Bizottság kifogást emelt e mentességgel szemben is.
- 26 2010. október 1-jén a Bizottság indokolással ellátott véleményét tett közzé, amelyben megállapította, hogy a Lengyel Köztársaság megsértette a 2008/50 irányelv 13. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, mivel több zónában és agglomerációban figyelmen kívül hagyta a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékeket.
- 27 2010. november 30-án a lengyel hatóságok akként válaszoltak ezen indokolással ellátott véleményre, hogy nehéz volt nem túllépni az említett határértékeket a különös időjárási viszonyok, a jelentős légszennyezési források, az ország szociális és gazdasági helyzete, valamint a történeti és kulturális összefüggései okán.
- 28 2013. április 26-i levelében a Bizottság kiegészítő felszólító levelet küldött a Lengyel Köztársaságnak, mivel úgy ítélte meg, hogy e tagállam megsértette a 2008/50 irányelv 13. cikkének (1) bekezdését és XI. mellékletét, valamint ezen irányelv 22. cikkének (3) bekezdését és 23. cikkének (1) bekezdését.
- 29 A Bizottság úgy határozott továbbá, hogy újra megindítja a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást, mivel a lengyel terület 2008/50 irányelv 2. cikkének 16. pontja szerinti zónákra osztása módosult a 2010. év folyamán.
- 30 A lengyel hatóságok 2013. június 26-án kelt levelükkel válaszoltak a Bizottság kiegészítő felszólító levelére.
- 31 2014. március 31-én a Bizottság egy második kiegészítő felszólító levelet küldött a Lengyel Köztársaságnak, mivel úgy ítélte meg, hogy e tagállam megsértette a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdését. E tekintetben a Bizottság egy új, az e rendelkezésben foglalt kötelezettségeknek a lengyel jogba történő nem megfelelő átültetésére alapított kifogást hozott fel.
- 32 A lengyel hatóságok 2014. május 5-én kelt levelükkel válaszoltak a Bizottság e második kiegészítő felszólító levelére.
- 33 2015. február 27-én a Bizottság indokolással ellátott kiegészítő véleményét bocsátott ki, amelyben megállapította, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette a 2008/50 irányelv 13. cikkének (1) bekezdéséből, a XI. mellékletéből és a 22. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, mivel egyrészt 2007 és 2013 között, illetve még tovább, a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékeket 35 zónában, a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó éves határértékeket 9 zónában, másrészt pedig 2010. január 1. és 2011. június 10. között a tűrőhatárral emelt említett napi határértékeket 3 zónában, illetve 2011. január 1. és 2011. június 10. között 1 zónában nem tartotta tiszteletben. Egyébiránt a Bizottság megállapította, hogy a Lengyel Köztársaság megsértette az ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdését és XV. mellékletének A. pontját, amennyiben nem hozta meg az azt lehetővé tévő intézkedéseket, hogy a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó határértékek túllépésének időtartama a lehető legrövidebb ideig tartson, illetve mivel nem megfelelően ültette át a lengyel jogba az abban szereplő kötelezettségeket.
- 34 2015. április 27-én ezen indokolással ellátott kiegészítő véleményre válaszul a Lengyel Köztársaság a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó határértékek túllépésének csökkenésére irányuló tendencia alapján megállapította, hogy Lengyelországban módszeresen javul a levegőminőség. A lengyel hatóságok elismerve, hogy a levegőminőségi kritériumokat még nem tartják tiszteletben, megállapították, hogy e helyzet javítására törekednek, és hogy ennek érdekében számos törvénytervezet elfogadása van folyamatban.
- 35 Ilyen körülmények között a Bizottság benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

A 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdése rendelkezéseinek megsértésére alapított első kifogásról

Az elfogadhatóságról

– A felek érvei

- 36 A Lengyel Köztársaság vitatja az első kifogás elfogadhatóságát, amennyiben az nem felel meg a Bíróság ítélkezési gyakorlata által megkövetelt egyértelműség és pontosság feltételének.
- 37 Az első kifogás ugyanis nemcsak a 2007 és 2013 közötti évek tekintetében állapította meg a PM₁₀-koncentrációra alkalmazandó napi és éves határértékeknek az említett zónákban történő túllépését, hanem a 2013 utáni időszakra is, amint azt a Bizottság által elfogadott „legalább 2013-ig” megfogalmazás bizonyítja. Egyébiránt az első kifogás alátámasztására szolgáló, a „túllépés fenntartása” kifejezést használó érvelést illetően a Lengyel Köztársaság úgy érvel, hogy bizonytalanság áll fenn a tekintetben, hogy a feltételezett kötelezettségszegés a 2014., a 2015. vagy a 2016. év során bekövetkezett lehetséges túllépésekre is vonatkozik-e.
- 38 A maga részéről a Bizottság megállapítja, hogy a keresetben meghatározott időbeli keret kellően világos, annál is inkább, mivel egy általános és szisztematikus kötelezettségszegésre irányul. Márpedig az európai uniós környezetvédelmi irányelvekből eredő kötelezettségek ilyen típusú megszegését elismerte a Bíróság ítélkezési gyakorlata.
- 39 Megállapítja egyébiránt, hogy a „legalább 2013-ig” kifejezést akként kell érteni, hogy az magában foglalja a PM₁₀-koncentráció napi és éves határértékeinek általános és folyamatos túllépését, amelyet mind a – magában a keresetlevél 50–53. pontjában az első kifogás indokolásában szereplő – 2014. évi adatok, mind pedig – a válaszban említett – az összességükben vett 2015. évi adatok alapján állapítottak meg, és amelyek mutatják, hogy e túllépések nem szűntek meg, és továbbra is fennálltak az indokolással ellátott véleményben meghatározott időpontban, a jelen esetben 2015. április 27-én.
- 40 A Lengyel Köztársaság állítja továbbá, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a lengyel hatóságok nem hozták meg a 2008/50 irányelv követelményeinek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket, amely előfeltétele az általános és folyamatos kötelezettségszegés esetleges megállapításának.

– A Bíróság álláspontja

- 41 Meg kell állapítani, hogy a 2008/50 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok biztosítják, hogy zónákban és agglomerációikban többek között a környezeti levegőben lévő PM₁₀ szintje ne lépje túl az ezen irányelv XI. mellékletében meghatározott határértékeket.
- 42 Először is a Lengyel Köztársaság érveinek megválaszolása előtt hivatalból vizsgálni kell, hogy teljesülnek-e az EUMSZ 258. cikkben előírt feltételek, és ennél fogva vizsgálni kell, hogy elfogadható-e az első kifogás, amennyiben annak megállapítására irányul, hogy a Lengyel Köztársaság 2007 óta megszegi a kötelezettségeit.
- 43 E tekintetben a Bizottság által a keresetében egyedül érintett 2008/50 irányelv a 34. cikke szerint 2008. június 11-én lépett hatályba, és az annak 33. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy

annak 2010. június 11-ig megfeleljenek. Így ezen irányelv a (3) preambulumbekzdése szerint öt uniós jogi aktus, többek között az 1999/30 irányelv helyébe lépett, amely pontosította a 2005. január 1-jétől tiszteletben tartandó határértékeket.

- 44 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a Bizottságnak a későbbiekben módosításra vagy hatályon kívül helyezésre került uniós jogi aktus eredeti szövegén alapuló, de az új rendelkezések által is fenntartott kötelezettségek megszegésének megállapítására irányuló keresete elfogadható. Ezzel szemben a jogvita tárgya a kötelezettségszegést megállapító eljárás szabályszerűsége lényeges alaki szabályainak megsértése nélkül nem terjeszthető ki az olyan új rendelkezésből eredő kötelezettségre, amelynek az érintett jogi aktus eredeti változatának szövegében nem található megfelelője (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Különösen a Bíróság megállapította, hogy az 1999/30 irányelv 5. cikkének és III. mellékletének egymással összefüggésben értelmezett rendelkezéseit, amelyek a 2008/50 irányelv hatálybalépése előtti időszakra vonatkoztak, fenntartották az ezen irányelv 13. cikke (1) bekezdése és XI. melléklete egymással összefüggésben értelmezett rendelkezései (lásd ebben az értelemben: 2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 53. és 54. pont).
- 46 Ezen ítélkezési gyakorlat fényében elfogadhatónak kell tekinteni az első kifogást, amennyiben annak megállapítására irányul, hogy a Lengyel Köztársaság 2007 óta megsértette a kötelezettségeit.
- 47 A Lengyel Köztársaság által felhozott érvet illetően, amint azt a jelen ítélet 37. pontja pontosítja, az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a kötelezettségszegés fennállását azon helyzet alapján kell megítélni, amelyben a tagállam az indokolással ellátott véleményben megszabott határidő lejártakor volt, és nem vehetők figyelembe az azóta bekövetkezett változások (lásd többek között: 1990. november 27-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-200/88, EU:C:1990:422, 13. pont).
- 48 A jelen ügyben szereplő esetben, amikor az EUMSZ 258. cikk alapján indított kereset az említett rendelkezések szisztematikus és folyamatos megszegésének megállapítására irányul, a Bíróság elfogadja az ezen állítólagos megsértés általános és tartós jellegének alátámasztására irányuló kiegészítő bizonyítékoknak a Bíróság előtti eljárás szakaszában való előterjesztését (lásd ebben az értelemben: 2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 A Bíróságnak már volt alkalma nyílt kifejtetni különösen, hogy az említett esetben, a folyamatos kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgya az indokolással ellátott vélemény után bekövetkezett tényekre is kiterjeszhető, ha ezek a tények ugyanolyan jellegűek, mint az említett véleményben említett tények, és ugyanazt a magatartást valósítják meg (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 43. pont).
- 50 A jelen ügyben az indokolással ellátott kiegészítő véleményben meghatározott – egyedül jelentőséggel bíró – határidő 2015. április 27-én járt le.
- 51 Márpedig amennyiben a 2015. évet illetően a levegőminőségre vonatkozó, a lengyel hatóságok által 2016 szeptemberében megküldött adatok részben az említett indokolással ellátott kiegészítő véleményt követően bekövetkezett tényeknek minősülnek, e tények ugyanolyan jellegű tényeknek tekintendők, mint az ugyanezen indokolással ellátott véleményben említett tények, ennél fogva a szóban forgó tagállam ugyanazon magatartását valósítják meg.
- 52 Következésképpen ezen adatokra – amelyekről a Bizottság csak az indokolással ellátott kiegészítő vélemény kibocsátását követően szerzett tudomást – érvényesen lehet hivatkozni annak megállapítása érdekében, hogy a Lengyel Köztársaság szisztematikus és folyamatosan nem teljesítette a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseit. E

feltételek mellett az a pusztán tény, hogy a Bizottság nem állapítja meg, hogy a Lengyel Köztársaság mely időpontig nem teljesítette az ezen együttes rendelkezésekből eredő kötelezettségeit, nem olyan jellegű, hogy az első kifogás elfogadhatatlanságával járna.

- 53 A Lengyel Köztársaság által a jelen ítélet 40. pontjában pontosított érvet illetően elegendő emlékeztetni arra, hogy az első kifogásban érintett feltételezett kötelezettségzegés a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékeknek a 2008/50 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének és XI. mellékletének megsértésével történő túllépésére anélkül irányul, hogy szó lenne az e rendelkezéseknek való megfeleléshez szükséges esetleges intézkedésekről.
- 54 Így mivel a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdése rendelkezéseinek megsértésére alapított első kifogás kellően világos és pontos, elfogadhatónak kell azt nyilvánítani a 2007-től kezdve 2015-ig tartó (2015-öt is ideértve) időszak tekintetében.

A megalapozottságról

– A felek érvei

- 55 Első kifogásában a Bizottság úgy érvel, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, és pontosította, hogy e kötelezettségek 2005. január 1-jén léptek hatályba az 1999/30 irányelv III. mellékletével összefüggésben értelmezett 5. cikke (1) bekezdésének rendelkezései szerint, és azokat nem módosította a 2008/50 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése.
- 56 A Bizottság egyrészt a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékek, másrészt pedig az e koncentrációkra alkalmazandó éves határértékek túllépésére alapít.
- 57 Lengyelországban 2014 végén ugyanis a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékek túllépése 42 zónában és agglomerációban, a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó éves határértékek túllépése pedig 16 zónában és agglomerációban állt fenn. A Lengyel Köztársaság egyébiránt az indokolással ellátott kiegészítő véleményre adott válaszában nem vitatta a Bizottság által előadott ezen adatokat.
- 58 A Lengyel Köztársaság állítja, hogy az első kifogás megalapozatlan. E tekintetben előadja, hogy a levegőminőségi terveinek elfogadására a 2008/50 irányelv rendelkezéseinek a lengyel jogba történő átültetésére bevezetett törvénymódosítások folyamatában került sor, amit követően a nemzeti környezetvédelmi felügyelet által végzett utolsó átfogó értékelések eredményei a szennyező értékek 2010 és 2015 közötti csökkenését mutatják, amelyet többek között a 2014. és 2015. évi adatok összehasonlítása is szemléltet.
- 59 A Bizottság válaszában elismeri a 2014. és 2015. év közötti csökkenő tendenciát. Mindazonáltal megállapítja, hogy az említett tendencia a 2014-ben nyilvántartásba vett kifejezetten magas túllépési aránynak köszönhető. Ráadásul úgy érvel, hogy a környezeti levegőben lévő, a 2008/50 irányelv XI. mellékletében megállapított határértékeket túllépő PM_{10} -koncentráció mértéke nemcsak ugyanazon zónákban áll továbbra is fenn, hanem az indokolással ellátott kiegészítő véleményben a 2013. évi adatok alapján megállapított zónákon kívül bizonyos további zónákban is.
- 60 Viszonzásában a Lengyel Köztársaság arra hivatkozott, hogy a Bizottság nem bizonyította a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó engedélyezett értékek túllépésének folyamatosságát.

– A Bíróság álláspontja

- 61 A 2008/50 irányelv 13. cikk (1) bekezdése első albekezdésének megsértésére alapított kifogást az állandó ítélkezési gyakorlatra tekintettel kell értékelni, amely szerint az EUMSZ 258. cikk szerinti eljárás az EUM-Szerződésből vagy valamely másodlagos jogi aktusból származó kötelezettségek tagállamok általi megszegésének objektív megállapításán alapszik (lásd: 2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 Ebből következik, hogy a jelen esetben a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó határértékek túllépésének ténye önmagában elegendő tehát a 2008/50 irányelv 13. cikke (1) bekezdése és XI. melléklete egymással összefüggésben értelmezett rendelkezései megsértésének megállapításához (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 69. pont).
- 63 Márpedig a jelen esetben a Lengyel Köztársaság által a 2008/50 irányelv 27. cikke szerint benyújtott, a levegőminőségről szóló éves jelentésekből eredő adatok megmutatják, hogy 2007 és 2015 között (2015-öt is ideértve) e tagállam rendszeresen túllépte egyrészt 35 zónában a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékeket, másrészt pedig 9 zónában az ilyen koncentrációra alkalmazandó éves határértékeket.
- 64 Ebből következik, hogy az így megállapított túllépés anélkül minősül folyamatosnak, hogy a Bizottságnak azt további bizonyítékokkal alá kellene támasztania.
- 65 A Lengyel Köztársaság állításával ellentétben a gyűjtött anyagok által bizonyított esetleges részben csökkenő tendencia – amely azonban nem eredményezi azt, hogy e tagállam megfelel az előírt határértékeknek – nem alkalmas az e tekintetben vele szemben felróható kötelezettségszegés megállapításának megingatására.
- 66 Ilyen körülmények között az első kifogásnak helyt kell adni.

A 2008/50 rendelet 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének megsértésére alapított második jogalapról

Az elfogadhatóságról

– A felek érvei

- 67 A Lengyel Köztársaság vitatja a második jogalap elfogadhatóságát, mivel annak megfogalmazása következetlen, homályos és pontatlan, és a Bíróság csak a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés mellett tud arról érdemben határozni.
- 68 Konkrétabban egyrészt a Bizottság nem magyarázta meg, hogy miért nem voltak megfelelőek az említett kifogásban érintett tervekben foglalt intézkedések, hanem annak megállapítására szorítkozott, hogy a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó határértékek egy adott zónában vagy agglomerációban való túllépésének bekövetkezte azzal jár, hogy hatástalanok az e tervekben előírt intézkedések.
- 69 Másrészt a Lengyel Köztársaság szerint a második kifogás a 2008/50 irányelv hatálya alá nem tartozó időszakra vonatkozik, mivel a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerinti kötelezettség ezen irányelvben szerepel először, és sem a 2008/50 irányelv által hatályon kívül helyezett 1999/30 irányelvben, sem pedig a 96/62 irányelvben nem szerepel.

- 70 A Lengyel Köztársaság szerint a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdése nem alkalmazható visszaható hatállyal az ezen irányelv átültetésére előírt határidő lejártát, azaz 2010. június 11-ét megelőző helyzetekre.
- 71 A Bizottság álláspontja szerint ezek az érvek teljesen megalapozatlanok.
- 72 Ugyanis először is a pert megelőző eljárásból, valamint a Bizottságnak a lengyel hatóságokkal folytatott levélváltásából kitűnik, hogy nemzeti szintű jogi rendelkezések hiányában a regionális szinten elfogadott tervek nem hatékonyak.
- 73 A Bizottság állítja ezt követően, hogy a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdésének általános és folyamatos megsértése az ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének megszegésére utal, sőt annak alkotóeleme. A második kifogása következésképpen a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékeket folyamatosan túllépő zónák tekintetében kialakított megfelelő intézkedéseknek és minden program hatékonyságának a hiányára vonatkozik.
- 74 Végül a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének feltételezett visszaható hatállyal történő alkalmazására vonatkozó érvet illetően a Bizottság megállapítja, hogy valóban a 2008/50 irányelv átültetésére előírt határidő lejártát követően róható csak fel első alkalommal a kötelezettségszegés. Egyébiránt úgy érvel, hogy az említett rendelkezés által előírt kötelezettségek nem képezik éves értékelés tárgyát, és hogy következésképpen a második kifogás nem a kötelezettségszegéssel érintett bizonyos évekre, hanem ugyanezen rendelkezés általános megsértésére vonatkozik.

– A Bíróság álláspontja

- 75 A 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdése úgy rendelkezik, hogy azon határértékek túllépésekor, amelyek esetében már lejárt a teljesítésre vonatkozó határidő, a levegőminőségi tervek megfelelő intézkedéseket állapítanak meg annak érdekében, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb legyen.
- 76 Meg kell állapítani, hogy e rendelkezés közvetlen kapcsolatot állít fel egyrészt a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó, a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdésének rendelkezései által előírt határértékek túllépése, másrészt pedig e tervek kidolgozása között.
- 77 A Lengyel Köztársaság lényegében azt rója fel a Bizottságnak, hogy a határértékek túllépésének egyszerű megállapítása alapján következtetett a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében foglalt megfelelő intézkedések hiányára.
- 78 Mindazonáltal még ha feltételezzük is, hogy e körülmény jelentőséggel bír a második kifogás elfogadhatóságát illetően, mindenesetre kitűnik, hogy a Bizottság nem szorítkozik egy ilyen sematikus ok-okozati összefüggés megállapítására. Több konkrét tényezőre hivatkozik a következtetésének alátámasztására.
- 79 A 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének feltételezeten visszamenőleges hatályú alkalmazását illetően meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem állapított meg kezdeti időpontot a második kifogásában, amint azt a jelen ítélet 1. pontja tartalmazza. Így nem róható fel a Bizottságnak, hogy e kifogást olyan időszakra alapította, amely megelőzte azt az időpontot, ameddig a tagállamoknak meg kellett felelniük az e rendelkezésben előírt kötelezettségnek. Egyébiránt kizárta a kifogásának ilyen meghosszabbítását, amint arra a jelen ítélet 74. pontja rámutat.

80 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének megsértésére alapított második kifogás elfogadható.

A megalapozottságról

– A felek érvei

81 Második kifogásában a Bizottság azt állítja, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette a 2008/50/EK irányelv 23. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

82 Ugyanis, bár e cikk végrehajtása során az érintett tagállam e levegőminőségi tervekben bizonyos mozgástérrel rendelkezik a meghozandó intézkedések kiválasztása során, a mozgásteret korlátozza az a feltétel, hogy ezen intézkedéseknek megfelelőnek és hatékonyak kell lenniük a PM₁₀-kibocsátás problémájának az adott zónában való lehető leghamarabb történő megoldása érdekében, és hogy ekként véget vessenek a 2008/50 irányelv 13. cikke (1) bekezdése megsértésének.

83 Márpedig egyrészt a Lengyel Köztársaság által elfogadott intézkedések nem hatékonyak, amint azt a PM₁₀-koncentrációra alkalmazandó napi határértékek 35 zónában történő szisztematikus és folyamatos túllépése és a PM₁₀-koncentrációra alkalmazandó éves határértékek 9 zónában történő túllépése mutatja.

84 Másrészt kitűnik a Lengyel Köztársaság által benyújtott levegőminőségi tervből, hogy az nem tartalmaz az annak eléréséhez megfelelő intézkedéseket, hogy a túllépés időszaka a lehető legrövidebb legyen.

85 Így különösen a levegőminőségi tervek a környezeti levegőben lévő PM₁₀-koncentrációra alkalmazandó napi határértékek túllépésének megszüntetése érdekében olyan határidőket szabnak meg, amelyek lejárta zónánként 2020 és 2024 között változik, és így nyilvánvalóan meghaladják a Lengyel Köztársaság rendelkezésére álló mozgásteret.

86 Egyébiránt a Bizottság megállapítja, hogy jóllehet számos zónában a PM₁₀ által okozott levegőszennyezés elsődleges forrása az épületek egyéni fűtése, a fűtőkazánok cseréjére irányuló terv csak bizonytalan hatékonyságú a régi kazánok helyébe lépő kazánok minőségére vonatkozó kritériumok hiányában.

87 Végül a Bizottság bizonyos meghatározott zónák tekintetében kritizálja a levegőminőségi tervet. Megállapítja például, hogy Varsó agglomerációjában a kibocsátások elsődleges forrása a közlekedés, mindazonáltal a levegőminőségi terv nem nyújt tájékoztatást sem a közlekedés területén végrehajtott intézkedések létezéséről, sem azok jellegéről.

88 A Lengyel Köztársaság szerint először is feltételezve, hogy a nemzeti korrekciós intézkedések nem hatékonyak a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 13. cikkének állítólagos megsértése miatt, a Bizottság tévesen értelmezte az ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdését. Ha ez az eset állna ugyanis fenn, csak a túllépés azonnali megszűnésével járó intézkedések lennének hatékonyak.

89 Másodsor az elfogadandó korrekciós intézkedések jelentős társadalmi-gazdasági következményekkel járnának, többek között arra kényszerítenék a lakosságot, hogy drágább tüzelőanyagokat használjanak, ami többek között hatással lenne az egészségükre. Ugyanígy a lengyel társadalom bizonytalan helyzete akadályozza a megújuló energiaforrások széles körű alkalmazását.

- 90 Ezen összefüggésben a Lengyel Köztársaság hangsúlyozza, hogy a szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése érdekében bevezetendő jelentős és szükséges pénzügyi eszközök miatt a helyi hatóságok helyesen állapították meg, hogy a szóban forgó tervekben előírt határidők, amelyek 2020 és 2024 között járnak le, a lehető legrövidebbek.
- 91 Egyébiránt jóllehet a mérlegelési jogköre gyakorlása keretében a Lengyel Köztársaság jogosan vette figyelembe e paraméterek némelyikét, a Bizottság anélkül szorítkozott arra, hogy általános elsőbbséget adjon az emberi egészségnek, hogy – az előírtakkal ellentétben – konkrétan értékelte volna a nemzeti korrekciós intézkedéseket.
- 92 Harmadszor a Lengyel Köztársaság vitatja a Bizottság azon érvelését, amely szerint a kazánok cseréjére irányuló program nem ír elő minőségi kritériumokat. Ugyanis a fűtőberendezések beszerzésének finanszírozása részben bizonyos kibocsátási normáknak eleget tevő kiválasztási szempontoknak van alárendelve.

– A Bíróság álláspontja

- 93 A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a levegőminőségi terveket csak a szennyezés veszélyének csökkentésére irányuló cél és a fennálló különböző köz- és magánérdekek közötti egyensúly alapján lehet elfogadni (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 106. pont).
- 94 Ennélfogva az a tény, hogy valamely tagállam túllépi a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó határértékeket, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy e tagállam nem tett eleget a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeknek (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 107. pont).
- 95 Ugyanis az említett rendelkezésből az következik, hogy jóllehet a tagállamok bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a megteendő intézkedések terén, ezen intézkedéseknek mindenképpen lehetővé kell tenniük, hogy a határértékek túllépésének időtartama a lehető legrövidebb legyen (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 109. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 96 Ilyen körülmények között azt kell megvizsgálni, eseti elemzés útján, hogy az érintett tagállam által kidolgozott tervek összhangban állnak-e a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdésével (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 108. pont).
- 97 A jelen esetben először is a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékek túllépése esetén az érintett tagállam 2010. június 11. óta levegőminőségi terveket köteles kidolgozni.
- 98 Így, amint az a jelen ítélet 63. pontjából kitűnik, a határértékek túllépése ekkor már megállapításra került Lengyelországban.
- 99 Ugyanakkor nem vitatott, hogy a Lengyel Köztársaság által később elfogadott tervek az e túllépések megszüntetéséhez előírt határidő lejártát a különböző zónák szerint 2020 és 2024 között állapították meg, ami lehetővé teszi az érintett tagállam számára, hogy e túllépéseket csak tíz, sőt tizennégy évvel az említett túllépések megállapítása után szüntesse meg.
- 100 E tekintetben a Lengyel Köztársaság azt állítja, hogy az általa meghatározott határidők teljes mértékben megfelelnek a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékek túllépésének megszüntetéséhez szükséges strukturális átalakítások mértékének, kiemelve a nagyszabású technikai beruházások társadalmi-gazdasági és költségvetési hatásaihoz kapcsolódó nehézségeket.

- 101 Mindazonáltal, amennyiben e tényezők figyelembe vehetők a jelen ítélet 93. pontjában említett egyensúly keretében, az nem befolyásolja azt, hogy nem bizonyított, hogy a Lengyel Köztársaság által említett nehézségek, amelyek nem kivételesek, olyan jellegűek, hogy kizárják a rövidebb határidők megállapításának lehetőségét, annál is inkább, mivel a tervezett intézkedések nagy része az egyéni és közös kazánok hatékonyabb berendezésekkel történő cseréjén alapszik.
- 102 Ebből következik, hogy a Lengyel Köztársaság említett érve önmagában nem igazolhatja az ilyen hosszú határidőket az említett túllépések megszüntetése vonatkozásában, azon követelményre tekintettel, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb legyen.
- 103 Ezen összefüggésben a további intézkedések Lengyel Köztársaság által hivatkozott elfogadása, amelyek vonatkozásában nem vitatott, hogy alkalmasak a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékek megállapított túllépésének tényleges megszüntetésére, nem elegendő a 2008/50 irányelv 23. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségek teljesítéséhez.
- 104 A fentiekből az következik, hogy a második kifogást el kell utasítani.

A 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 22. cikke (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésére alapított harmadik kifogásról

A felek érvei

- 105 Harmadik kifogásában a Bizottság megállapítja, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 22. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, mivel 2010. január 1-jétől 2011. június 10-ig három, azaz Radom, Pruszków-Żyrardów és Kędzierzyn-Koźle zónában, valamint 2011. január 1-jétől június 10-ig Ostrów-Kępczo zónában túllépte a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó, tűréshatárral emelt napi határértékeket.
- 106 Ugyanis a Lengyel Köztársaság köteles volt – a jelen ítélet 23. pontjában pontosított azon időszakban, amelyben a Bizottság által nyújtott mentesség hatályban volt e négy zóna vonatkozásában a 2008/50 irányelv 22. cikkének (3) bekezdése alapján – nem túllépni a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó, 50%-os tűréshatárokkal emelt napi határértékeket ezen irányelv XI. melléklete alapján. Márpedig kiténik az e tagállam által benyújtott számadatokból, hogy a PM_{10} -koncentráció a szóban forgó négy zónában és a mentesség végéig meghaladta a tűréshatárokkal emelt alkalmazandó határértékeket.
- 107 A maga részéről a Lengyel Köztársaság azt válaszolja vissza, hogy a harmadik kifogás megalapozatlan, és előadja, hogy a Bizottság által közölt adatok nem pontosak, mivel különböző – nem a napi, hanem az éves – határértékekre vonatkozó adatokra utalnak.
- 108 Válaszában a Bizottság állítja, hogy hatástalan a Lengyel Köztársaság érvelése, amennyiben az utóbbi által közölt számadatok a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó éves, nem pedig a napi értékekre vonatkoznak, jóllehet a harmadik kifogás csak az utóbbi értékeket érinti.

A Bíróság álláspontja

- 109 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/50 irányelv 22. cikkének (2) bekezdése szerint amennyiben egy adott zónában vagy agglomerációban a PM_{10} vonatkozásában az ezen irányelv XI. mellékletében meghatározott határértékeket a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességek, a kedvezőtlen időjárási viszonyok vagy az országhatárokon áttérjedő jelleg miatt nem lehet teljesíteni, a tagállamok 2011. június 11-ig mentesülnek ezen határértékek alkalmazásának kötelezettsége alól,

feltéve, hogy teljesítik az e 22. cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételeket, és a tagállam igazolja, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten minden szükséges intézkedést meghoztak a határidők betartása érdekében.

- 110 Az említett irányelv 22. cikkének (3) bekezdése előírja e tekintetben, hogy az e cikk (2) bekezdésének alkalmazása esetén az érintett tagállam biztosítja, hogy az egyes szennyező anyagokra vonatkozó határértéket ne lépjék túl az érintett szennyező anyagokra vonatkozó, a 2008/50 irányelv XI. mellékletében meghatározott maximális tűréshatárnál nagyobb értékkel. Az említett PM_{10} -tűréshatár a határértékekhez viszonyítva 50%-ban került megállapításra.
- 111 Először is meg kell állapítani, hogy a Lengyel Köztársaságnak a jelen ítélet 107. pontjában hivatkozott érve hatástalan, mivel a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó éves határértékek túllépésének adataira vonatkozik, jóllehet a Bizottság a harmadik kifogásában ténylegesen csak a napi határértékek túllépését érinti. A Bíróság ennél fogva kizárólag a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékek túllépéséről fog határozni.
- 112 E tekintetben emlékeztetni kell, hogy a Lengyel Köztársaság 2008-ban a 2008/50 irányelv 22. cikkének (2) bekezdése szerinti kérelmet nyújtott be a PM_{10} -koncentrációra 83 zónában alkalmazandó határértékek vonatkozásában. 2009. december 11-i határozatában a Bizottság úgy döntött, hogy nem emel kifogást a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó napi határértékek tiszteletben tartására irányuló kötelezettség 2011. június 11-ig négy – azaz Radom, Pruszków-Żyrardów, Kędzierzyn-Koźle és Ostrów-Kępcno – zónában történő alkalmazásával szemben.
- 113 E négy zóna tekintetében a Bizottság határozata azzal a hatással járt, hogy a Lengyel Köztársaság köteles volt a 2008/50 irányelv 22. cikkének (2) bekezdése szerint 2011. június 11-ig biztosítani a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó 50%-os tűréshatárral növelt napi határértékek túl nem lépését ezen irányelv XI. melléklete szerint.
- 114 Márpedig a Lengyel Köztársaság által a Bizottsággal a 2013. április 26-i kiegészítő felszólító levelére adott válaszként 2013. június 26-án közölt adatokból kitűnik, hogy a környezeti levegőben lévő PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó, 50%-os tűréshatárral növelt napi határértékek túllépéseit állapították meg 2010. január 1. és 2011. június 10. között Radom, Pruszków-Żyrardów és Kędzierzyn-Koźle zónában, és hogy hasonló túllépésekre került sor 2011. január 1. és 2011. június 10. között Ostrów-Kępcno zónában.
- 115 E feltételek mellett és a jelen ítélet 62. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel – amelyet ezen összefüggésben analógia útján kell alkalmazni – meg kell állapítani, hogy a Lengyel Köztársaság nem tett eleget a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésben értelmezett 22. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek.
- 116 Következésképpen a harmadik kifogásnak helyt kell adni.

A 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének e rendelkezés helytelen átültetése okán történő megsértésére alapított negyedik kifogásról

A felek érvei

- 117 Negyedik kifogásában a Bizottság azt állítja, hogy a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdése ellenére, amely előírja, hogy a határértékek túllépéskor az érintett tervek megfelelő intézkedéseket állapítanak meg annak érdekében, hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb legyen, sem a POŚ törvény 91. és 92. cikke, sem a levegőminőségi tervekről és a rövid távú cselekvési tervekről szóló rendelet nem tartalmaz kifejezetten ilyen követelményt.

- 118 A Bizottság állítja többek között, hogy azon kifejezett feltétel kihagyása, hogy a levegőminőségi terv a PM_{10} -koncentrációra alkalmazandó határértékek túllépési időtartamának a lehető legnagyobb mértékben történő lerövidítésére irányuló intézkedéseket tartalmaz az adott zónában, akadályozta azt, hogy tiszteletben tartsák a túllépési helyzet lehető leggyorsabb megszüntetésére irányuló intézkedések elfogadására irányuló követelményt.
- 119 A maga részéről a Lengyel Köztársaság vitatja a negyedik kifogást, és bizonyítani kívánja, hogy az említett feltételt kifejezetten előíró rendelkezése hiánya ellenére a levegőminőségi tervekben és a rövid távú cselekvési tervekben ténylegesen előírt intézkedések jellege eleget tesz a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének megfelelő átültetésére vonatkozó követelményeknek.

A Bíróság álláspontja

- 120 Az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy egy irányelv belső jogba való átültetéséhez nem feltétlenül szükséges rendelkezéseinek valamely kifejezett konkrét jogi normába történő alak- és szövegszerű átvétele, hanem elegendő lehet hozzá az általános jogi kontextus, amennyiben ez kellően világosan és meghatározottan, hatékonyan biztosítja az irányelv teljes érvényesülését (2016. június 30-i Bizottság kontra Lengyelország ítélet, C-648/13, EU:C:2016:490, 73. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 121 E tekintetben egyrészt, mivel elfogadható a Bizottság első három kifogása, meg kell állapítani, hogy a Lengyel Köztársaság nem biztosítja a 2008/50 irányelv teljes érvényesülését. Jóllehet e tagállam a nemzeti általános jogi kontextusra hivatkozik annak megállapítása érdekében, hogy megfelelő alkalmazást biztosít az említett irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelményre tekintettel, nem nyújt be bizonyítékokat ezen érve alátámasztására.
- 122 Másrészt a szóban forgó tagállam által elfogadott egyik levegőminőségi terv – sem nemzeti, sem regionális szinten – nem tartalmazta azt a kifejezett követelményt, hogy e terveknek lehetővé kell tenniük a határértékek túllépésének a lehető legrövidebb időtartamon belül történő korlátozását.
- 123 E feltételek mellett a 2008/50 irányelvnek a Lengyel Köztársaság által a belső jogba történő átültetése az általános jogi kontextusra tekintettel nem alkalmas ezen irányelv teljes érvényesülésének hatékony biztosítására.
- 124 Így a Bizottság által hivatkozott negyedik kifogásnak helyt kell adni.
- 125 Az előbbi megfontolások egészére tekintettel azt kell megállapítani, hogy a Lengyel Köztársaság, mivel:
- 2007-től kezdve 2015-ig – 2015-öt is ideértve – a PM_{10} -koncentrációira alkalmazandó napi határértékeket 35 levegővizsgálati és -ellenőrzési zónában, a PM_{10} koncentrációira alkalmazandó éves határértékeket pedig 9 levegővizsgálati és -ellenőrzési zónában túllépte;
 - nem foglalt megfelelő intézkedést a levegőminőségi tervekbe annak érdekében, hogy a környezeti levegőben szálló PM_{10} -koncentrációkra vonatkozó határértékek túllépésének időtartama a lehető legrövidebb legyen;
 - a tűrészatárral emelt napi határértékeket 2010. január 1-jétől 2011. június 10-ig Radom, Prusków-Żyrardów és Kędzierzyn-Koźle zónában, valamint 2011. január 1-jétől 2011. június 10-ig Ostrów-Kępnó zónában túllépte, és
 - nem ültette át megfelelően a 2008/50 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdését;

nem teljesítette a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésében értelmezett 13. cikkének (1) bekezdéséből, az ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből, valamint az ezen irányelv XI. mellékletével összefüggésében értelmezett 22. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

¹²⁶ A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Lengyel Köztársaságot, mivel jogalapjai lényegét tekintve pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Lengyel Köztársaság, mivel:

- 2007-től kezdve 2015-ig – 2015-öt is ideértve – a PM_{10} szálló por koncentrációira alkalmazandó napi határértékeket 35 levegővizsgálati és -ellenőrzési zónában, a PM_{10} szálló por koncentrációira alkalmazandó éves határértékeket pedig 9 levegővizsgálati és -ellenőrzési zónában túllépte;
- nem foglalt megfelelő intézkedést a levegőminőségi tervekbe annak érdekében, hogy a környezeti levegőben szálló PM_{10} szálló por koncentrációira vonatkozó határértékek túllépésének időtartama a lehető legrövidebb legyen;
- a túréshatárral emelt a PM_{10} szálló por koncentrációira alkalmazandó napi határértékeket 2010. január 1-jétől 2011. június 10-ig Radom, Pruszków-Żyrardów és Kędzierzyn-Koźle zónában, valamint 2011. január 1-jétől 2011. június 10-ig Ostrów-Kępnó zónában túllépte, és
- nem megfelelően ültette át a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdését,

nem teljesítette a 2008/50 irányelv XI. mellékletével összefüggésében értelmezett 13. cikkének (1) bekezdéséből, az ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből, valamint az ezen irányelv XI. mellékletével összefüggésében értelmezett 22. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Lengyel Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások